

ОПЕРНАТА ЗВЕЗДА ВЕСЕЛИНА КАЦАРОВА

МАРИЯ ЗАХАРИЕВА

Веселина Кацарова е триумфиращата българска звезда на световния оперен небосклон. Критиката пише за нея само в превъзходна степен. Певицата е в топ-листата на най-скъпо платените мецосопрани, а ангажиментите ѝ по световните оперни сцени са до 2009 година.

“НИКОЙ НЕ Е ПРОРОК В РОДИНАТА СИ”

Родният град на Кацарова – Стара Загора – дава на България две примадони. Това са Христина Морфова и Анна Томова-Синтова. Морфова заминава за Прага да учи пеене и да прославя родината си извън граница. Синтова от Лайпциг достига до световните сцени като примадона и любимка на великия Караян. А Веселина напуска България, защото не е приета за солистка в Софийската опера и ... става солистка в Цюрих.

Директорът на Цюрихската опера Гросер я чува на заключителния концерт “Гласовете на България” през 1988 г. и я избира сред 50-те участници. Кацарова се включва в концерта в последния момент. Тя е одобрена да участва в международен конкурс в Барселона, но тъй като властите отказват да ѝ платят пътните, остава в България. Или както казва тя – слуша интуицията си, която никога не я лъже. Шансът я среща с Гена Димитрова. Веселина участва в концерта на младите оперни певци, организиран от именитата ни сънародничка. Една импресарка изпраща изпълнението на Кацарова от този концерт на Херберт фон Караян и той я поканва в Залцбург. За съжаление, работи само една седмица с нея и умира. Но Кацарова след Залцбург попада във Виена и подписва договор с директора на операта Холендер. Веднага щом изтича договорът ѝ в Цюрих, започва работа във Виена. След Виенската опера дебютира в „Ла Скала“, в „Ковънт Гардън“, в „Метрополитен“, в Париж, в Мюнхен... От 1991 г. гастролира по всички големи оперни сцени.

“КОРЕНИТЕ СА ДУШАТА, ХАРАКТЕРА НА ЧОВЕКА. ТЕ ТРЯБВА ДА СЕ ПАЗЯТ”

“Ако знаех колко трудно психически ще ми бъде да напусна България, нямаше да го направя....Аз съм патриот, обичам езика си, обичам родния си град”, споделя певицата.

И като доказателство за това през 2004 г. Кацарова записва оригиналния компакт-диск Bulgarian Soul. Той съдържа български народни песни в обработка на Красимир Кюркчийски. В диска участват и “Космическите гласове” на Ваня Монева. С него тя иска да покаже какво е българската

музика – нашето мислене, естетика и език. Немско-френската телевизия ARTE снима за нашата световноизвестна певица документален филм. Вярна на принципите си, Кацарова отказва на режисьорите да я снимат сред дишащите лепило по българските улици циганчета. И филмът за нея става така, както го иска тя. “Аз исках да покажа, че България е родината на Орфей, защото малко хора знаят това.” Нека да добавим, че нейният 6-годишен син Ив-Люсиен говори перфектно български.

“ЗА МЕН ПЕЕНЕТО Е ЖОНГЛИРАНЕ”

Вродената интуиция и интелигентност помагат на Веселина Кацарова в избора на подходящ репертоар. Тя не се стреми към краткотраен успех и осъзнава, че драматичният репертоар погубва младия певец, тъй като той не може да удържи баланса между емоцията и техниката. “Има една роля, която никога не бих пяла – Сантуца от “Селска чест”. Това е ролята, която е унищожила много мецосопрани”. Певецата смята, че пеенето е като спорта, защото изисква не само гласови, но и физически и психически качества. Кацарова има късмет, защото съпругът на известната певица Гуинет Джоунс я свързва с импресариото Жерминал Хилберт, който също я предпазва от прибързано навлизане в драматични партии. А мъжът ѝ Рене е неин почитател. Той се грижи за ангажиментите и за имиджа ѝ. Засега певицата изпълнява основно Моцарт, Белини, Доницети и Росини. По нейните думи Моцарт ѝ показва пътят към пеенето. “Моцарт ме научи гласът да слуша мен, а не аз да се ръководя от гласа си. Росини ме научи как да запазя пъргавината на гласа си.”

“НЯМА ПО-ЧИСТО НЕЩО ОТ МУЗИКАТА”

Малката Веселина мечтае за сцената от четиригодишна. Като пианистка в Старозагорското музикално училище акомпанира на много певци и се увлича от пеенето. Завършва Консерваторията в класа на проф. Реса Колева и стремглаво се изкачва по световните оперни театри. Дебютът ѝ е с Розина от “Севилският бръснар” на Росини в Софийската опера. Мнозина помнят и нейното първо появяване по Българската телевизия с арията на Розина в края на 80-те години в концерта на младите оперни певци, организиран от Гена Димитрова. В София младата певица пее още в “Набуко” и “Силата на съдбата” от Верди, след което заминава за Швейцария. В Цюрихската опера участва във Вагнеровия “Залез на боговете”. Дебютът ѝ във Виенската Щатсопера е отново с Розина и то само с една оркестрална репетиция. Кацарова е любимката на Залцбургския фестивал. През 2003 г. е обя-

Със знаменития Алфредо Краус

вена за най-добрата певица на фестивала (списание News), а в класацията на Festspiele magazine е на първо място сред мецосопраните. Пее под палката на световноизвестните диригенти Рикардо Мути, Клаудио Абадо, Колин Дейвис, Харнонкур, Баренбойм, Сейджи Озава, Волфганг Савалиш в спектакли на най-големите оперни театри в Милано, Париж, Ню Йорк, Мюнхен, Залцбург, Виена, Токио, Барцелона, Амстердам, Берлин, Чикаго...

Веселина Кацарова е най-възвълнуващата млада певица на международната сцена днес. Едно мецосопрано, което се появява веднъж на генерация, но само ако има късмет.

Сан Франциско, “Екзаминър”, 1997 г.

Кацарова смята, че оперният певец е и драматичен актьор. Контактът с публиката за нея е много силен и постоянен обмен на

флуиди. “Намерих на сцената най-голямата свобода – не само на гласа, но и на тялото си. На сцената нямам тези комплекси, които имам в живота. А всеки има комплекси.”

Животът ѝ дава шанс и тя умее да го използва. Когато през 1992 г. Жерар Мартие я среща в Залцбург и я пита дали може да изпее след 20 дни Танкред вместо Мерилин Хорн, тя се съгласява, без да се замисли, че Танкред е една от най-дългите и трудни мецосопранови роли. Изпълнява ролята сензационно и става една от най-известните изпълнителки на тази партия, която впоследствие записва. Днес Веселина Кацарова е един от най-добрите мецосопрани на нашето време. Нейният невероятен глас и изключителното ѝ сценично присъствие ѝ носят суперлативите на музикалната критика и нестихващите овации на публиката по целия свят. ■

ВЕСЕЛИНА КАЦАРОВА е родена на 18 юли 1965 г. в Стара Загора. Завършва Музикалното училище в родния си град с пиано. От 1984 – 89 г. учи пеене в Музикалната академия в София в класа на проф. Реса Колева. Дебютира в Софийската опера в ролята на Розина от “Севилският бръснар” на Росини. През 1989 г. става солистка на Цюрихската опера. Две години по-късно дебютира в Залцбург и Виена. От 1991 г. гастролна по световните оперни сцени.

Веселина Кацарова в Прага, 25. 5. 2005 г.

НИЕ, БЪЛГАРИТЕ, ТРЯБВА ДА МОЖЕМ ПОВЕЧЕ ОТ ДРУГИТЕ

С Веселина Кацарова се запознах и разговарях по време на репетицията ѝ в Народния театър в Прага. Макар че ѝ предстоеше тежък концерт, тя без колебание се съгласи да даде интервю за списание “Българи” и с поразяваща естественост и непринуденост сподели някои свои мисли за изкуството. Нейният концерт в Stavovské divadlo беше събитие в музикалния живот на Прага.

Г-жо Кацарова, как стигнахте до световните оперни сцени?

В България има тенденция много наши певци да бъдат обявявани от медиите за световноизвестни. Не искам да се самоизтъквам, но е факт, че пея на големите оперни сцени вече 15 години. Мисля, че да достигна до тях ми помогна това, че съм пианистка и за разлика от другите певци имам инструментално мислене. Благодарна съм на своята професорка от Консерваторията Реса Колева. Тя ме научи на дихание и ми даде основите на оперната техника. Помогнали са ми и музиканти от целия свят – големите диригенти Караян, Баренбойм, Хорнкур, Колин Дейвис, Мути и др. Имах изключителната възможност да работя с Караян в края на жизнения му път.

Но най-много са направили за мен моите родители. И самата аз съм направила много за себе си. Не бързах, като повечето

певци, да навлизам в драматичния репертоар и затова пея по световните оперни сцени от 1988 г.

Кой Ви даваше съвети в началото на Вашата кариера?

Мирела Френи и много други. Насърчаваше ме и Анна Томова-Синтова. Близка бях с Нели Божкова и с Николай Гяуров. Осъзнах навреме, че не се цени викането и силовото пеене, а филигранното изпълнение и изключителната музикалност. Певците, които викат, пеят максимално десет години.

Вие сте известна като изпълнителка най-вече на Моцарт, Россини, Белини. Какъв е Вашият репертоар сега?

Аз все още пея този репертоар, защото е много важно един певец да умее да жонглира с гласа си, да използва цветовете в него, да може да пее и тихо. Тези неща

щадят гласа. Силата не е толкова важна, защото човек има свеж глас първите десет години. А след това? За съжаление, мнозина певци проумяват твърде късно тези певчески истини. Чух едно изказване, което никога няма да забравя.

Гласът е като една свирка и тя постоянно става все по-къса и по-къса. И колкото по-къса става, толкова повече трябва се използва техниката. Защото физиката в един момент отказва. Както при тенисистите - и те работят с техниката, за да избягнат травмите. След два месеца ставам на 40 години. През 2008 г. ще пея Кармен. След това – Еболи. Навлизам в нов репертоар...

Какво според Вас трябва да знаят младите певци?

На мен ми се иска в България да се казва истината за пеенето. За съжаление, чувам неща, които не са верни. Казват, че вече не се раждат големи певци. Певци се раждат. Но големи певци не се раждат всяка година. Гениалният певец има не само глас, но и обаяние, красота, излъчване. Дори и като не пее, говори с личността си. Тези неща трябва да се казват на младите и да се подтикват към работа.

Има нещо много важно, което искам да подчертая. *Ние, българите, трябва да можем повече от другите.*

Такъв е нашият изграден имидж. Изискванията към нас са много по-високи, отколкото към останалите певци. Това аз наричам културен тероризъм. Не се страхувам да го кажа. Подчертавала съм го в много интервюта за западната преса. Ние, българите, трябва да можем повече, за да се изкачим на световно ниво.

Вие сте носителка на редица награди. Кои са те?

Два пъти съм носител на “Ехо – класика”. Тази известна награда получават и попизпълнителите. На 39 години станах “камерзенгерин” в Мюнхен. Това е найпрестижната награда в Германия и Австрия. Имам и доста други... Но има нещо много по-важно от наградите. Аз съм жена и майка и много ценя това. Защото в нашата професия хората са прекалено емоционални и чувствителни. Често остават сами и това ги прави нещастни.

Какво ще пожелаете на българите в Чехия?

Обичайте България! Аз много обичам своята родина, обичам своя език и своя народ. Знаете ли колко съм плакала за България, когато я напуснах? Знаете ли колко ми е студено и чуждо навън? И как ми липсва българското слънце? Затова, като се пенсионирам, ще се върна в България. А в душата си оставам българка завинаги. ■

ЗА БЪЛГАРИЯ МИСЛЯ НЕПРЕКЪСНАТО

Инж. Лудек Шопов е роден през 1969 година в Прага. Баща му, Боян Шопов, идва в Чехия през 1957 година като строителен работник. Лудек Шопов завършва през 1987 година строителен техникум в Прага, а през 1996 година - фирмена икономика във Висшия икономически институт в чешката столица. Карьерата си започва като менажер във фирма COPY GENERAL. През 1999 г. постъпва на работа в ELTODO като завеждащ отделение по имуществото. От 2000 г. е последователно икономически менажер, а от 2002 г. и директор на ELTODO POWER. Семейн, с едно дете.

СТЕЛА ДАВИДОВА

Г-н Шопов, Вие сте директор на голям завод в Прага, произвеждащ приспособления за улично осветление. Разкажете ни нещо повече за менажерската си дейност, свързана със завода.

Освен основното производство, нашият завод произвежда още допълнителни приспособления, свързани с пътищата, например: светофари, интелигентни пътни знаци, т.е такива, в които информацията се мени, информационни табла за гари, спортни зали, стадиони. Паралелно с горепосочената продукция се специализираме и в изработване на осветление за цялостното летищно пространство -

писти, пътни знаци на пистите, овладяване и мониторинг на летищните системи.

Виждам, че дейността на фирмата е разнообразна и доста отговорна. Имате ли достатъчно клиенти и как стои въпросът с конкуренцията?

Във всички сфери днес е голяма конкуренция. Стараем се да бъдем винаги във всяка област между водещите фирми. Нашите работници са високо професионално подготвени. За изключителен успех смятаме професионалната връзка и сътрудничество между поколенията. От старите черпим опит, а новите въвеждат съвременни трендове. Успешно си сътрудничим с големи чешки и международни фирми от тази система. Успяхме да изградим и своя учебно-професионална база. ЕЛТОДО има промишлено училище и среден електротехнически техникум. За работниците са предвидени дългосрочни и краткосрочни стажове в чужбина.

Лудек Шопов с баща си Боян Шопов

Г-н Шопов, Вие сте чешки гражданин, но ваши корени намираме и в България. Какво ще ни разкажете за родината на вашия баща?

Като малък възприемах България единствено чрез морето и гостуването при роднините на татко. При завръщането си в Чехия, забравях за България. Сега за България мисля непрекъснато. Аз и моите братовчеди неусетно пораснахме. Да знаете само колко много планове, идеи, надежди за бъдеща съвместна работа обмисляме!

За мен България не е само родината на татко, страна с прекрасна природа и древна история. Като менажер в ELTODO, гледам на нея и като на страна, в която чуждестранният бизнес процъфтява. Затова съм и активен член на работна група от ELTODO, която подготвя сериозна концепция относно вкарване на инвестиции в България. Много съм щастлив, че съпругата ми е съмишленик на българската кауза. След като почувства сърдечността на роднините ми, сега тя обича всичко българско. Нейна е идеята вече половин година професионално да изучаваме български език. Разбира се, това доставя огромна радост на всички близки в България и най-много на татко.

Какво бихте пожелали на читателите на списание "Българи?"

Да запазят своята идентичност не само тук в Чехия, но където и да са по света. Навсякъде да се чувстват като у дома, за да могат непринудено след време да пренесат световния и европейски опит в страната, в която са се родили и израсли. А за себе си? Ще направя всичко възможно с опита, който имам да помогна за процъфтяването на България. ■

На почивка във Варна

